

Ime predmeta 1	JEKLENKE (ZBIRKA)
Ime predmeta 2	/
ID številka / EŠD	002.285.Idrija
Upravljavec	Center za upravljanje z dediščino živega srebra Idrija, Bazoviška 2, 5280 Idrija
Lastništvo	Javno
Lastnik	Republika Slovenija
ID številka / EŠD	/
Klasifikacija dediščine	Rudnik, Transport – druge oblike transporta , Topilnica / Topilništvo, žganje rude

OPIS

Kratek opis	V zbirko je zajetih 10 jeklenk, ki so vse izdelane na enak način. Imajo podolgovato valjasto obliko in vbočeno dno. Vrh jeklenk je kupolasto zaobljen in se zaključi z ozko odprtini na katero je privarjen kratek vrat z navojem. Na njem so še vidne sledi tesnilnega firneža. Vrat jeklenke zapira vijak (čep) s kontra navojem. Zgornji del čepa je kvadrasto zaključen, skozenj pa je navrtana ozka luknja, ki služila za namestitev kavljia za premikanje jeklenke. Na zgornji ploskvi čepa je vgravirana nerazločna oznaka. Vsi spoji jeklenk so zavarjeni. Med zgornjo ploskvijo in vratom je privarjen jeziček z luknjico, za vstavitev plombe. Na jeklenkah so sledi rje.
Mere	Premer 12 cm, višina 32 cm.

Materiali	Jeklo
Datacija	60. leta 20. stoletja.
Avtor / Proizvajalec	Elektro strojni obrat Rudnika živega srebra Idrija

Slikovne priloge

Image not readable or empty
/home/mcxsd05/domains/heritage-mercury.net/public_html/base/components/com_rsform/uploads/5aa63a1161fdbb4e

Prvotna raba

Po opravljenem postopku žganja rude je sledila kondenzacija. Njen končni produkt je bilo živo srebro, ki pa je bilo le redko čisto in tekoče. Zato ga je bilo potrebno očistiti. Nato so ga z namenom skladiščenja in transporta polnili v jeklenke. Pred tem jih je bilo potrebno dobro zatesniti, zaviti z zamaškom in jim dodeliti plombo. Nato so jih zaradi kontrole tesnjenja obrnil z vratom navzdol. S tehtanjem so kontrolirali težo vsake desete jeklenke. Slednje so hkrati predstavljale tudi enoto za prodajo živega srebra. Od konca 19. stoletja dalje so jeklenke shranjevali znotraj območja nove topilnice. Od tu so ga nato transportirali iz Idrije po ustaljenih trgovskih poteh. Skupno je idrijski rudnik prodal 2,9 milijona jeklenk (po 34,48 kg). V najbolj produktivnih obdobjih so napolnili do 20.000 jeklenk na leto.

Sedanja raba

Jeklenke (skupaj 10) se ohranjajo, varujejo in prezentirajo, kot pomembna dediščina rudarjenja v Idriji z izjemnimi univerzalnimi vrednotami. So del topilniške zbirke CUDHg. Obiskovalci si jih lahko ogledajo v okviru stalne muzejske postavitve »Od rude do kapljic živega srebra« v objektu Topilnice Hg. Znotraj razstave so jeklenke umeščene v segment shranjevanja in transporta in prikazujejo enega izmed načinov shranjevanja živega srebra za potrebe trgovanja.

Prvotna lokacija

Topilnica Rudnika živega srebra Idrija.

Sedanja lokacija

Topilnica Hg (Od rude do kapljic živega srebra), Arkova 50, 5280 Idrija.

STANJE OHRANJENOSTI

Zgodovina opravljenih posegov	Jeklenke so v celoti ohranjene z vsemi originalnimi deli. Dodatni posegi niso potrebni. Varovanje v prostoru je urjeno.
Sedanje stanje	dobro
Potrebni ukrepi	Redno obdobjno vzdrževanje.

DOKUMENTACIJA

Naslov / zbirka / povezave itd., kjer so dostopne podrobnejše informacije	- Inventarna knjiga CUDHg.
Izpolnjevalec	Mestni muzej Idrija
Izpolnjeval je	Miha Kosmač
Datum objave	12. 3. 2018
Datum urejanja	Never